

verkoopt u ook kussentjes?

04/10/2010 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

Leerkrachten moeten steeds vaker volgens protocol werken. Ook wordt van hen verlangd de handleiding van de methode te volgen en de leerlingboekjes helemaal door te werken.

In veel scholen wordt ook veel belang gehecht aan uniformiteit: iedereen moet op dezelfde manier werken. Besturen en managers hopen hiermee meer vat te krijgen op de processen en de opbrengsten van het onderwijs.

Niets is echter minder waar. Door leerkrachten op een van boven vastgestelde manier te laten werken, zullen zij zich minder verantwoordelijk voelen voor de leeropbrengsten in hun klas. Als zij namelijk precies volgens afspraak hebben gewerkt en er vallen kinderen uit in hun klas, dan zullen zij zich geneigd voelen te zegen dat ze precies hebben gedaan wat er van hun verwacht wordt en dus goed werk hebben geleverd.

Zij leggen verantwoordelijkheid af over het gevolgde proces en niet over de opbrengsten. Zij leggen verantwoordelijkheid af voor het goed volgen van de afspraken en niet over het eigen handelen.

Als je wilt dat leerkrachten zich verantwoordelijk gedragen, geef ze dan ook verantwoordelijkheid. Geef leerkrachten de vrijheid om het eigen onderwijs in te richten, maar reken hen wel halfjaarlijks af op de opbrengsten van dit onderwijs door samen naar de leerresultaten te kijken.

In gesprek kan er gekeken worden of de gekozen aanpakken resultaat hebben gehad. De leerkracht kan hier vervolgens zijn eigen leerkracht- en instructiegedrag weer mee verbeteren.

Hoe vaak zeggen we niet dat het kind een probleem heeft als het bijvoorbeeld niet tot lezen komt? De juiste vraag zou moeten zijn wat jij als leerkracht anders zou kunnen doen. Dit vraagt veel van de reflectieve vermogens. Tegelijkertijd geeft het veel voldoening en enthousiasme als je merkt dat jouw handelen invloed heeft op de ontwikkeling van de aan jou toevertrouwde kinderen.

Wat is nou de uitdaging van het volgen van een handleiding? Lees- en rekenmethodes hebben soms een handleiding van meer dan 600 bladzijden waar precies beschreven staat wat je als leerkracht moet doen. Voor het volgen van een handleiding is geen vakmanschap nodig. Een handleiding kan niet inspelen op de dagelijkse praktijk. Dat kan enkel een leerkracht die de leerstof vertaalt naar de kinderen die hij op dat moment voor zich heeft.

Leerkrachten moeten geen handleidingen volgen. In plaats daarvan moeten zij zeer goed op de hoogte zijn van de leerlijnen van groep 1 t/m 8 en van de minimaal te behalen doelen. Zij moeten zorgen dat alle kinderen telkens deze doelen behalen. Daar mogen zij op worden afgerekend.

Door leerkrachten de vrijheid te geven en tegelijkertijd aan te kunnen spreken op de leeropbrengsten van hun leerlingen, wordt verantwoordelijkheid, creativiteit en ontwikkeling gestimuleerd.

“Een handleiding kan niet inspelen op de dagelijkse praktijk.”

Maar misschien kan Herman Finkers wel veel beter de kern van mijn betoog raken:

Op de meubelafdeling liep de verkoop van kussentjes slecht. Dat kwam omdat V&D ze slechts in twee kleuren kon leveren, terwijl de Bijenkorf, er recht tegenover, keus had uit maar liefst tien verschillende kleuren. In plaats van er acht kleuren bij te bestellen zette V&D een verkoopcursus op touw, getiteld: Doe en denk Richting Klant.

Allereerst Doe richting klant: 'Goedemiddag'.

Vervolgens Denk richting klant.

De klant wil waarschijnlijk iets kopen dus je vraagt hem: 'Waarmee kan ik u van dienst zijn?'

Nou, de klant zegt dan bijvoorbeeld: 'Ik zoek een kussentje'

Jij, als verkoper legt hem dan uit dat hij de keus heeft uit maar liefst twee verschillende kleuren.

De koper maakt zijn keus en weer verlaat een tevreden klant het pand.

En dan nu de praktijk:

'Verkoopt u kussentjes?'

-'Goedemiddag!'

'Ja, goedemiddag. Verkoopt u kussentjes?'

-'Waarmee kan ik u van dienst zijn?'

'Verkoopt u kussentjes?'

-'Eh...'

'Ja, verkoopt u nou kussentjes of verkoopt u nou geen kussentjes?'

-'Nou, we hebben ze wel, maar we verkopen ze nooit.'

'Hoe komt dat dan?'

-'Wij hebben keus uit maar liefst twee verschillende kleuren, maar de Bijenkorf heeft tien verschillende kleuren!'

'Is dat hier ver vandaan, de Bijenkorf?'

-'Nee hoor, dat is hier recht tegenover.'

En weer verlaat een tevreden klant het pand.

Uit: Herman Finkers, Het meisje van de Slijterij (1987).

<http://www.youtube.com/watch?v=FiYoWvWn-Wo&feature=related>

Elke overeenkomst met bestaande personen of gebeurtenissen is toevallig of moet zo worden beschouwd.

Nergens heb ik de bedoeling om iemand persoonlijk te bekritisieren. Dat zou ik zeer betreuren.

Ik hoop dat velen mijn waarnemingen zullen onderschrijven of hierin aanleiding zien tot reflectie, ontwikkeling en dialoog.